

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Szerkesztői szállás:

belső-szénutca 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Aljonánál (Wollzeile 22. sz.) és Haasensteint és Vogelnál (Wollzeile 9. sz.).

Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsasse Nr. 60.)

Nyilvtéri cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez csimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelenik minden hétfőn, keddén, csütörtökön és szombaton reggel.

Ár: 6 frt. évfolyamra 3 frt.

egész évre 12 frt., re 6 frt. évfolyamra 3 frt.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

julius—decemberi folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.

Félévre 6 „ „ „

Évfolyamra 3 „ „ „

Egy órára 1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

„Németország és Magyarország.”

□ E cím alatt a német néppárt kitűnő publicistája Dr. Frese Gyula szólal fel, a „Pest. Lloyd” hasábjain, a német és magyar elem jó egyetértése érdekében, s egyuttal azon óhaját nyilvánítja, bár képezné e cikk a szükséges eszmecsere kiindulási pontját.

Ismerjük a vidéki sajtó feladatát, s ez okon nem is akarunk elsőbbséget a vitatkozás küzdőhomokján; minthogy azonban a jelzett cikk eszmemenete bizonyítja, hogy a világtörténelem tanulmányait megalatol, s a szabadelvű haladás tényezőivel számoló férfival van dolgunk, szükségesnek látjuk az általa elmondottakat t. olvasóinkkal kivonatilag megismertetni.

Szerző szerint a Német-Ausztriában észlelhető német mozgalom csak akkor sérthetné Magyarországot, ha államunk célja lenne a valódi Német-Ausztria felett. Ellenben, a német egységi mozgalom, ha nemzeti és nem dynasticus, ha szabadelvű és nem caesaristicus, — sőt ha sem fenyegette és fenyegeti a szomszédok nemzetiségét, szabadságát. A most fölért mozgalom pedig nemzeti és szabadelvű, kiengesztelhetetlen ellensége a dynasticus- és caesaristicusnak, s így kiválóan szomszédbarát.

A német nemzetnek és szomszédainak legveszedelmesebb ellensége a nagy-porosz caesarismus; ez a német országos jogot sem kímélte, s bizonynyal hasonlóan bána a magyarral is, mert nem a Bismarck politika kezdetéről, hanem befejezéséről van szó. Ezért a német szabadságharc, a caesarismus betetőzése ellen, közvetve Magyarország szabadságának megvédésére is irányul; ha tehát e harcban Német Ausztria részt vesz, a minthogy ez a németekre nézve nélkülözhetetlen, ez nem veszély a magyar szabadságra nézve, hanem annak egyik kezesége. Hogy Magyarország a bécsi absolutizmussal szemben, önerején kívül, más kezességre szüksége nincs, szerző is elismeri, hanem hangsúlyozza, hogy itt két caesar által előkészített veszedelemről van szó.

A Német-Ausztrián elkövetendő erőszakot Dél-Németország elporoszosításának kellend megelőzni; ha ez végre lett hajtva, a világ semmi hatalma sem tartja fel az utolsó támadást, s ha ama törekvést Német-Ausztriának kell visszanyomni, akkor az egész magyar-osztrák birodalom erejére lesz szükség, tehát a küzdelemben Magyarország is részt kell venni, ha t. i. Német-Ausztria fennmaradása érdekében áll, mi felett ma kétség nincs.

Német-Ausztriának szabadelvű politikával kell a versenyt folytatnia, így a magyar és német elemre egyaránt veszélyes észak-német caesarismus a Majna vonal mögé lesz szorítva, s a szabadelvűségnek megmentett Németországból hozzá is beszívárognak azon eszmék, melyek megtörik ama fennhőző kör erejét, mely olyannyira fitymálta a német nemzet legfőbb javait, s az erőszak iránti vonzalmából száműzte a szabadelvűséget; de ha épp ez lenne a sorompó, melylyel érintkeznie kellend, elvégre is elszabadul, elenyészik, ha Dél-Németországban és Ausztriában az alkotmányos lét életteljes hatalommá alakul. A mily igaz, hogy Magyarország küzdelme, a bécsi centralizatio és absolutismus ellen, tört utat Német-Ausztria szabadságának is, épp úgy bizonyos az is, hogy Német-Ausztria ellenállása Nagy-Poroszországgal szemben előbbre Magyarország szabadságának.

Szerző kettős veszedelmet emlit. Az észak-német caesarismus távolabb áll tőlünk magyarról — ugymond — de közelebb van az észak-európai caesarismus. Ezt, a keleti kérdés cím alatt érintve, minden magyar megérti fontosságát; ez közvetlenül fenyegeti Magyarországot, de azért Németország is kölcsönös védelemre van utalva.

Magyarország egymaga nem képes e veszélyt elhárítani, s ha ezt aligha vonja kétségbe valaki, vajjon eltagadhatni-e azt, hogy a nagy-porosz és az orosz veszély ugyanazonos. A porosz caesarismus a francia által fenyegetve Oroszország szövetségét kereste; Nagy-Poroszországnak terve kivételének megkezdésére is szövetségesre volt szüksége, a befejezésnél is ilyenre van utalva, s politikája minőségét eléggé jellemzi az, hogy az egyetlen szövetséges, kire számíthat — Oroszország!

Ez esetben Nagy-Poroszország és Oroszország délre terjeszkednének, Magyarország oldalai mellett, mely állam ily körülmények közt fenn nem maradhatna és minő boldogságban részesülne a lajthántúli német tartományok is — erről szerző hallgatni akar, hanem azt mégis elmondja, hogy a magyar fülekre nem lenne kellemes hangzása ama 1849-ki szavak ismétlése: „Magyarország Felséged lábainál fekszik!”

Avagy talán ezek nagyon kesőn elkövetkezhető eshetőségek?

Szerző ama különös jelenségre figyelmeztet, hogy Nagy-Poroszország és Oroszország párhuzamosan halad előre az erőszakos elnyomás rendszerével: Németország elporoszosításával egy vonalban halad Lengyelország eloroszosítása, még pedig 1863 óta szakadatlanul. Az együtthaladást nem lehet bebizonyítani, de az egybefüggés félreismerhetlen. A Kárpátoktól a Szajnáig hangzik a népek jajkiáltása a hatalom önkénykedése ellen, a lengyelek régi, s a Königsautól a Majnáig lakó németek új jajjai ugyanazonegy hangzásúak sat. sat.

A derék német publicista a jövőbe tekint, s cikkének minden sora tanuskodik arról, hogy a valódi alkotmányosságot óhajtana biztosítani látni ugy Magyarország, mint Németország poroszmentes részeiben. Azonban úgy tetszik nekünk, mintha a porosz és orosz caesarismus hatalmát túlbecsülte volna, s így a veszélyt is nagyobb-nak látja.

A porosz katonai caesarismus — nézetünk szerint — nem meri átlépni a Rajnát, míg a szabadelvűség igényeivel otthon be nem számolt; mert tudja, hogy az oroszok kívül még más nagyhatalmak is vannak Európában, s hogy nemcsak Német-Ausztriával lenne a Majna vonalon innen dolga.

Az orosz caesarismus sem meri nyitlan szőnyegre hozni a „keleti kérdést” épp a most érintett okokból; a netalán itt támadható veszély ellenében ismét nem állana egyedül Magyarország, mert valamint a Majnáig, úgy a Dunánál is európai érdekek forognak kockán, melyek védelmére első sorban ugyan a magyar-osztrák birodalom van hivatva, de tartalékát a polgárisodást védő művelt nyugat képezi, ezzel szemben pedig a porosz-orosz caesarismus kettős hatalma még nem mindenható: — elővigyázat, összetartás, a kihívás mellőzésére tehát van szükség, de remegésre semmi okunk.

Az erdélyi ügyek a magyar sajtóban.

(S.) Az országgyűlés szünetelése óta, mintha vezényszóra történnék, csaknem minden fővárosi lap az erdélyi ügyek felé fordítja figyelmét.

A részvét, az érdekltség, melyet t. lap-társaink ez által irányunkban tanúsítanak, mindenesetre mély hálára kötelez. Az erdélyi kerület, mint a magyar szent korona területének tekintélyes része, méltán megérdemli e figyelmet, mely annál inkább indokolt, van, miután e kerület csak ímént kapcsolattal van vissza az anyaországhoz, és így közbir-tokká válván, az egyetemes magyar sajtó gondjainak közös tárgyává vált.

Eredhet e részvét s érdekltség azon körülményből is, hogy az erdélyi részek ügye a folyamatban levő országgyűlési tárgyalások egyik legnehezebb, s egyszersmind legsürgősebb ágát képezi; nem ok nélkül várja tehát annak mihamarábbi megnyugtató megoldását minden őszinte, hazája javát féltékenyen őrző hazafi.

Ámde más oka is lehet a mutatkozó buzgalomnak, legalább az idő, melyben e buzgalom megpendült, s az irány, melyben viszonyaink bonczkés alá vétetnek, azt gyaníttatja, hogy e helyen mindenek előtt és legfőképpen pártcélokról van szó. Erdélyben vélik az ellenzéki sajtó kezelői feltalál-

hatni azon archimedesi pontot, melyről az országgyűlési többséget létezésének sarkai-ból kiemelhetik.

A „Hazánk” hogy felszólalásának minél nagyobb súlyt kölcsönözhesen éppen pártunk egyik tekintélyes tagja s nagyon tisztelt munkatársunk id. gr. Bethlen Jánosnak lapunk hasábjain közelebb megjelent cikksorozatából indul ki, s a tiszt. gróf által mondottakat kívánja ellenünk fordítani, mintegy saját fegyverünkkel akarván bennünket legyőzni.

Fegyver, tér és alkalom jól meg lehetnek ugyan választva, de alig hiszszük, hogy azok ily szerű alkalmazásával célzt lehessen érni, névszerint, hogy Csányi kormánybiztosságának és Perczel fővezérének emlegetésével igen sok híveket szerezhesen magának a „Hazánk” pártja az erdélyi szászok és románok között.

Sőt kételkedünk, hogy azok kivételével, kik az erdélyi állapotokat csupán csak a „M. Polgár”-ból ismerik, igen sok saját lábán járn tudó, józanon gondolkozó magyar emberrel elbirja hitetni, hogy Erdélyben csakugyan oly nagy az elégedetlenség, minőnek azt in partibus oppositionalisus hírsztelik; avagy csak arról is meg tudná győzni: hogy Tordavármegyében mind fenekig tejfel, magyarárn szólna: hogy ott is úgy és oly mértékben uralkodnak a balközép nézetei, a mint azt felmutatni szeretik.

Az erdélyi magyar ember szerfelett jól tudja, hogy mi a különbség a mostani és a négy év előtti állapot közt, midőn Schmerling úr szebeni landtagjának Damocles-kardja cum appertinentiis lebegett feje fölött. Jól tudja, hogy nemzeti ügyének legfőbb biztosítéka a közös törvényhozás, mely tetteleg létesítve van, s folyton működik.

Hiába állítja a „Hazánk”, hogy Erdélyben semmi nyoma az alkotmányos mozgalomnak; mert a törvényhatóságok folytonos zavartalan működése ellenkezőt bizonyít.

Hogy az erdélyi kormányzék még fennáll? Erre nézve mi is kifejeztük abbéli óhaj-tásunkat, miképp az, mint olyan, mielőbb el-töröltessék s az átalakulás tartamára királyi biztossággá alakítsák át; és reméljük: hogy ez nem sokára be fog következni, mert mi azon körülményből, hogy a költségvetés felkérte a logika semminemű szabálya szerint sem birjuk azt következtetni, hogy a kormány azt még egy évig fentartani kívánna.

A még fennálló osztrák perlekedési rendszerre nézve szintén e reményt tápláljuk, s bizton hiszszük, hogy a nem sokára ismét összegyűlendő képviselőház egyik legelső foglalkozása az új perlekedési törvényjavaslat megszavazása leend.

Avagy avval a szabadsággal nincs megelégedve a „Hazánk”, melyet a sajtó a névleg fennálló osztrák rendszabályok daczára élvez az erdélyi részekben? Az összes erdélyi magyar, szász és román lapok működése hangos dementit szolgáltat!

Vagy talán abban rejlenék a Királyhágon innen és túli állapotok közti különbség, s az a felemlegetett nagyszerű szerencsétlenség, hogy némely román ideológus Bukarestbe zárándokolnak a Daco-románia álomképei felett tanácskozni. Tán a szerbek közt nincsenek, kik Belgrádba sétálgatnak?

Vagy tán az, hogy Macelláriu urat N-Szebenben megfáklászenléték? De hát nem esett meg ez épp úgy Csernátynon Kolozsvárt s Mileticsen Temesvárt? Csak nem fontosabb, nem veszélyesebb a magyar állam fennállására nézve a N-Szebenben elégetett szurk, mint az, melyet Temesvárt elprédáltak!

Van bizony leküzdeni való kisebb-nagyobb baj és nehézség itt is ott is, quantum satis, de azért nincs okunk alkotmányos átalakulásunk szerencsés, sőt diadalmas sikere felett kétségbeesnünk.

De nem fejtgetjük tovább a „Hazánk” által mondottakat és megkezdett cikksorozatában még mondandókat, mert reméljük, hogy azokat az fogja teljes érdemük szerint méltányolni, a kinek cikkei a „Hazánk” kiindulási pontul venni jónak látta.

Pest, szeptember 7. 1868.

(y z n.) A közös miniszteriumokban szorgalmasan foglalkoznak a delegációk elé tartozó előterjesztések összeállításával, és csaknem annyira haladtak már e munkában, hogy a „vörös könyv” tartalma körülbelül együtt van, s a közös külügy-miniszteriumban még csak néhány diplomatikai sürgöny magyar nyelvre fordításán dolgoznak.

A mi a delegációk összehúléseinek határidejét illeti, azon versio, mely szerint az november elejére fog kifizetni, legnagyobb valószínűséggel bir.

Addig természetesen a lajthántúli országgyűlések is be fogják fejezni munkálataikat, miután szükségessé vált, hogy a birodalmi tanács minél előbb megkezdje üléseit, és a delegációk összehúlése előtt határozzon a honvédelmi törvényre vonatkozó előterjesztés iránt.

Ennélfogva a különböző tartományi országgyűlések bezárása folyó hó 28-dikára váratik, vagy legfőkébb néhány nappal későbbre, ámbár a lengyelek különösen sürgetik, hogy országgyűléstük ő Felségének legmagasabb látogatásáig ne oszlattassék szét, mert az küldöttség által szeretné a trón elé juttatni feliratát, melyben a nemzet specialis óhajatai formuláztnak.

A fejedelmi pár elindulása Galiciába egyelőre f. hó 26-ikára van kitűzve, ellenben a Dalmatiába és a tengerpartra teendő legmagasb utazásról szóló hírek mindeddig semmi alappal sem birnak.

Pest- és Biharmegye, valamint a kicsiny Nagy-Várad megmentették a hazát!

Köztudomásu dolog, hogy az újonczozási törvény már szentesítve van, hanem azért a főlebb nevezett hatóságok mindaddig nem engedelmesskednek a magyar k. honvédelmi miniszteriumnak, azaz megtagadják az újonczozáshoz szükséges előmunkálatok végrehajtását, míg az illető törvény sua forma nem lesz kihirdetve.

Bármennyire keresgélünk is más címet, a mely ezen eljárást méltán megillesse, nem nevezhetjük ezt egyébként kicsinyes ujjhuzásnál, mit fényesen igazol Komárommegye példája is, a hol maga Ghyecz Kálmán, a balközép egyik vezére szavazott arra, hogy az újonczozási előmunkálatok keresztülvitessenek, s a megye csakugyan ily értelemben határozott.

Mindenesetre figyelemreméltó jelenség, hogy míg az ország egyik részében a balközép egyik vezére (Ghyecz) nem lát törvénysértést abban, ha a megye végrehajtja az újonczozási előmunkálatokat, — addig az ország másik részében szintén a balközép egyik vezérének (Tisza Kálmán) befolyása alatt álló megye, (Bihar) ellenszegül az idevonatkozó miniszteri rendeletnek.

A hol ugyanazon párt tagjai két ily határozottan ellenkező irányban működnek, ott magában a párt kebelében hiányzik a bizonyos elvekre fektetett megállapodás, különböző nézetek uralkodnak, ily párt aztán közel áll a feloszláshoz, a mi ha ezúttal a baloldalra nézve bekövetkeznék, csak ürvendeni tudnánk fölötte.

Egyébiránt a szeptember 16-kán megnyilando országgyűlésnek már első napjai mindjárt biztos támpontot fognak az iránt nyújtani, vajjon a két pártvezérnek e tárgyban egymástól eltérő nézetei komolyabb pártszakadás előpostái-e vagy nem?

Említettük annak idején, hogy az itt elfogott szerb exhercege, Karagyorgyevics Sándor ellen megindított per kimenetelét feszült kíváncsisággal várjuk.

A kíváncsiság mindenesetre indokolt volt, de mindeddig nem igen elégettett ki, mert a per folyamában felmerült adatokból nagyon kevés jutott köztudomásra, most azonban hallunk valamit a dolgról, egy belgrádi lap t. i. azt írja: miszerint az összeszedett bizonyítékok, valamint az exhercege önvallomásai oly terhelőleg szólnak ellene, hogy az ismeretes merényletben való részvevése csaknem bizonyosnak mondható.

Felelet a válaszra.

II.

Udvarhelyszék, sept. elején 1868.

És most lássuk a demagogia s in specie a nadrag- és ezzel kapcsolatos osztálygyűlölet szítás bizonyítéka gyanánt Tatros úr által felhozott nyilatkozatokat.

a) Egy pap beszédének a jelenre vonatkozó veleje — Tatros úr szerint — körülbelül ez volt: „ne bízzanak most is az urakban, mert a székely nép verét, szabadságát el akarják árulni.” Bizony nem ez volt T. úr, életemmel

és becsülettel melek jót állani, hogy nem ez volt, hanem ez: „ha egy méltóságos úr (a mi helyett ezt kell vala mondani „ha egy valaki” és szent lett volna a békesség) a választókat netalán meg akarná vesztegetni, könnyebb lenne egy dult járát megvesztegetni, mint kilenczet,” levén a szó arról, ha vajjon általánosan törtéjék-e az esküdték választása, vagy hogy mind a kilencz járás — nem érte ide a bardoczsáki — külön külön választáson magának. Ez a beszéd így előadva is a hogy van és a mint lényegében valósággal történt, nem volt tapintatos, sőt kimondjuk egyenesen, hogy „rossz” volt. Sietett is ezért rögtön rendre utasítani a kérdés alatti papot a volt kiválságos osztályból egy fiatal biztommányi tag. S e visszautasítás ellen a vádolt párt tagjai közül a mi a rendreutastás elvi oldalát illeti, egy sem is szólalt fel, józan észszel nem is szólalhatott; de igen a visszautasítás modora ellen, a mely nagyon is imparlamentáris volt. En a rendreutastást elvileg nagyon is pártoltam, s helyeslém, midőn pártunk egyik tagja annak a biztommányi ülésre következett nagy ebédén kifejezést adott, a — legalább történelmileg véve — mindenesetre különbéle osztályok békés és bízodalmas egyetértésére, szeszertartására emelvén poharát, kiemelvén az apostol szavai értelmében, hogy legyen előttünk is „minden nemzetségből kedves a ki jót cselekszik” és hangsúlyozván egy szójátékban a „méltóságos” kifejezésre célozólal, hogy a mely ember a választókat meg akarná vesztegetni, az éppen nem méltóságos úr, hanem nagyon is méltóságtalan úr bármelyik osztályból származott lenne is ő. Ennyiből állott e toaszt lényege, mit ma is aláírok; s minden, — főleg közelebbi ismerőseim bizonyyságot tehetnek felőle mind az egyik, mind a másik osztályból, hogy én máskor és mindig mindentűt, biztommányi gyűléseken és társas összejöveteleknél ilyen irányban és szellemben szólottam és cselekedtem; hogy pedig e toaszt rossz nem volt, onnan is hinnem kell, s biheti — ha akarja — T. úr is, hogy a kik reá a letelevenebben és lelkesebben kiáltották a helyest és az éjont, azoknak egyike éppen a kérdés alatti papot rendreutastó fiatal ember volt, a kiben ha oly nagy az igazság és lovagiaság érzete a mekkorának én azt hiszem, sőt tudni vélem, bizonyára meg fog engem tartani ebben a szavamban. Egyébiránt állhatatosan hiszem, hogy a Tatros úr által stylizált súlyos és — egy a mint van, — hamis nyilatkozat ellenében az illető pap a maga, valamint a vádolt párt és a félrevezetni célozott közvélemény érdekében meg fogja tenni a szükséges és kifogás alá nem eshető fültanuk által aláíratni fogott formális ellenbizonyítványt a nyilvánosság terén is.

Aztán azt se feledjék chez a historiához hozzá tenni, hogy a vádolt pap e megmondolatlan nyilatkozatának helytelen voltát a biztommányi ülés eloszlása után, elkezdve legfelül igen sokak előtt, a kik őt leginkább a vádolt párt tagjai közül dorgálólag interpellálták, és még többeknek hallatára egész készséggel megvallotta, hozzátévé, hogy akarattja ellen szólotta el magát és teljességgel nem volt legkisebb szándéka is bántani az — általában véve — minden tiszteleltre méltó volt kiválságos osztályt. Ez a pap tehát még Tatros úr szerint is, ki válasza második részét (lásd a „Magyar Polgár” 100-ik számát) így végzi „legvégül emlékezzetek meg, hogy a javulásra első lépés a beismerés” (magyarán mondva elismerés) a javulás útján van. No de Tatros úrnak — ennek a hatalmas férfinak — ez még a világért sem elég. Ő azt akarná, hogy mi nyomorult demagogok... még sokan, mindannyian, a kiket ő et consortes talán leginkább szeretnének ha nem volnánk, vagy ha vagunk is, csak olyanok lennénk, a kiket mint cseceslék csoportot amugy veni, vidi, vici módjára szétállhasson fegyverének hegyével, azt szeretné mondom e hatalmas férfiú, hogy mi a javvezeklés szörcsuhájába ültözve, hamuval fejünkön, megtörődött szívvél és bűnbánó lélekkel rebegjük el előtte földig hajoltan a „Páter peccavi”-t. És ekkor fölegyenesedve nagy szolgálat és áldozatkészséggel kérdezzük őt tőle az irás szavaival: „Uram mit akarsz, hogy cselekedjünk?”

Warum denn Tatros úr?

b) „Egy volt közjegyző, ki rahonbának utódjának vallja magát, hivataltalanságában így beszélt: a szegény székely eddig vagy pap, vagy tisztartó, vagy az urak bakkján inas lehetett csak (?) (T. úr kérdő és felkiáltó jelei) most is így akarnák az urak, tartsunk össze, ne hagyjuk magunkat, hogy lehessen a székely ember is már hivatalnok. Eleget uralkodtak az urak, uralkodjék más is.”

Legelőbb is megenged nekem T. úr, hogy a pap szájába adott nyilatkozata után itélve, részemről ezt a nyilatkozatot sem tarthatom elég autentikusnak. Azonban minthogy erről a historiáról semmit sem tudok: határozottan az ellenkezőt sem merném állítani teljességgel, azt t. i., hogy a rahonbáni utód szájába adott nyilatkozat hamis. Mert én komoly dologban nem szeretem tréfálkozni. De ha az illető csakugyan azt mondotta volna, hogy „most is így akarnák az urak” kivétel nélkül, ekkor igen sokat mondott, ergo a logika törvénye szerint semmit sem mondott, sőt közönségesen véve a dolgot többet mondott a semminél, mert nem

mondott igazat. De hogy némely uraknak — az úr elnevezést hasonló értelemben véve a T. úr által velünk szembe használt ezen kifejezésbelibez „le azon urakig” — némely uraknak mondom, érte meg jól Tatros úr, némely uraknak egy pár ízbeni választás alkalmával ilyen formálalag ütött ki a tendenciájok, s akart kiütni mindinkább, azt én magam is mondam és itt újra mondom, s a hivatalvadászati célzások éle megrompítása végett, ha szükség lesz, magam megnevezni kész vagyok. S ezt az állítástomat — itt különös figyelmet kérek — a mely egész felelettem irásának alapja és indoka volt maga Tatros úr is elősméri válasza első része tizenegyedik bekezdésének az elején, a midőn ki nyilatkozta, hogy a nepotismus székünkben is — mint az egész világon — kisebb-nagyobb mérvben csakugyan el van terjedve; plane bajtársul is ajánlkozik az ellene folytatandó küzdelemben. (Ugyan ringathatom-e magamat ebben a boldogító hitben Tatros úr?) Azonban e vallomásának rögtön utána veti, hogy mi demagogok az eddigi nepotismus ellenében, a másikat t. i. „a miveletlen tömeg” nepotismusát (sic!) akarjuk felállítani.

Tatros úr szerint tehát újra meg újra nyers és miveletlen tömeg Udvarhelyszék biztommányi tagjainak a nagyobb része, a mióta t. i. a Tatros úrék klubbjának minden szavaira nagy alázatossággal Ament nem mond. Imé a néplázításnak, az osztályok egymástól elidegenítésének, a kedélyek ingerlésének egy másik és ez is a lehető legveszedelmesebb módja. Avagy nem gondolja meg azt Tatros úr, hogy még az utolsó páriában is meg van az önbecsérzetnek egy bizonyos mértéke, annyival inkább a nemes büszkeséggel talán igenis túlsaturált magyar fajunknak főleg székely ágában, s ennek plane a színe-javában? Miveletlen tömeg nepotismus! A mellett, hogy practice véve a dolgot a legérthetlenebb frázisok egyike, mégis egyik legsértőbb kifejezés olyan egyetemen szemben emelve, a kikkel szemben ezt válaszíró úr használta, kellett, hogy használta légyen. És még nekünk tanácsolja az ilyen ember — egész nesztori hangon — hogy ne ingereljük és idegenítsük el egymástól a kedélyeket. Difficile est satyram non scribere. (Folytatjuk.)

Vidéki levelezés.

Udvarhelyszék, K. János fejr. napján.
„Il s'enla si bien, qu'il creva.”

(Levelezői érzékeny elmerengés: ama szel lemdűs „Nyilatkozat” fölött.) Nő hiszen nekem ugyancsak megesett! Még egy ilyen guerilla-harez, s azután szépen kíváncsi lehetek — Árva megyébe zabot hegyezni!

Eddig valahányszor csak fölkapaszkodhattam, nem mondom én, a statusférfiú bölcseleg Cimborassójára, hanem csupán a nyegle önteltség — vakondtúrására, és ott stentori hangon elkíáltottam magamat: ide nézz világ! ime én vagyok! ez a servilis erényekben büszke tömeg, mindannyiszor rám bánt, akár csak új kapu lettem volna; de most, oh mostanság:

Akár hányat kiálthatok,
Még sem tudják, hogy én vagyok!

Les jours de gloire sont passés!

Tréfa, a mi tréfa, úgy jártam közelebből, mint „Mátyás diák”-ban a szegény Rózsika a kikosarozott duzzogó kántorral. Megvetlek Rózsik! mondá az, hozzám pedig így szolt a nagy férfiú — mint a Peeze partján szokás mondani: Ott a frakkom — discursáljon vele!

Nő de úgy kell nekem! miért betenkedtem: „Je suis le géant Caraculiambro”? mire való volt idézgetnem azt az átkozott népdalt:

Hiába fáj a szíved,
Még sem leszek a tied?

miért írák: Hadd lássuk a medvét, hogy áll a tigris bőr rajta? miért biztatgátam: Csak rajta, rajta...? miért vonakodom márkurozott politikai kártyákkal játszani? oh miért cselekszem mind-ezen istentelenségeket?

Hanem hát elvégre is, mind ebből az a szomorú tanulság, hogy ilyen a magyar ember valamennyi, ha mindjárt a rhahonbánoktól, a hét vezértől, a napimádó hőstől származott, vagy a golya költötte volna is: a sarkában van az ő szép esze! s a miatt nem gondolja meg előre, hogy az igazság kimondása — tudj! a kö, melyik czopfos német poéta vagy tudós állítása szerint a legnagyobb gorombaság, sőt legujabb magyar kiadás után: „főkvesszett neveltelenség”! a bizony...

Oh én Parlagi Jancsi! miért is nem tudok én legalább „bal”-kézzel enni? „champagnerezni, juxozni, meg az orromon át kényes-, gunyosan sápgozni”, mint egy nagyvilágból provinciára szorult leendő gentleman?... Pirulj el oh férfiu önézetem, pirulj el e grande blamage fölött! el bizony.

Máskülönbben hiszen e szivtelen leleplezés gyötrelmeit majd idővel kiéplülém én talán még valahogy, hanem az a leverő, sújtó fatum, hogy ha a kőszahir szárnya e kudarcot imádott Dulciniám plastikailag idomult füleibe lebbenti — nő igen, mert ő bon ton-ból lapot nem olvas — akkor kész a kosár nekem; akkor adieu a szép partienak, akkor tönkre van téve egész jövődöm! úgy bizony...

Ennyire eltiporni, ennyire semmivé tenni valakit — az már mégis zavarosztó valami!...

Nős, hátha ezen idegrendszeremet demagogizáló megbántásra hirtelenében engemet is eltalálna fogni a boszusság, s azzal találnék bemutatni valamit, hogy „az elvek tágas mezején” hasonló epithetonu lelissmerettel barangol? és ha „a fekélyre” azt a cadentiát találnám penderíteni: Medice cura te ipsum? jól esnék-e, kérem?... hanem hát én ebbeli jogomat nem veszem igénybe...

De aztán — még azt az árva fringiamat is — a mely igazán elmondhatná: nem vagyok oka semminek, még azt is amolyan műszavakkal illetni? s nem gondolni meg, hogy a feldobott kö, a hajtó fejére visszajő? és nem respectálni legalább azon tisztos férfit, a ki ellen ugy hébe korbá — legközelebből a „K. K.” 97 ik számában is — használgatni szoktam? Persze hát, valahány ember, annyi felfogás — hanem már én csak a mellett maradok — s nem vagyok egyedül; hogy ilyen esetben az ember fegyvere inkább fényesedik, mintsem szennyesedik — úgy bizony!

S uram fia! ráadásul még hogyan fenyegetnek! — : nem riasztand vissza!... résen leszek!... helyt állok!... megfellek!... erre aztán minden jó lélek dicséri az urat, s ájtatossága közben azt kérdi: ugyan már hogy ismerne „illedelemet” az olyan férfiú, ki egy szegény halandót egyetlen érintéssel így tönkre tesz, sőt, ily páni rettegésbe hoz, a hozzá még meg is nevezi magát?

Dej-szen csak ne mentene föl engemet az a negélyezett ignorálás a hirlapi controuise szabálya alól, majd eldalolnám én akkor azt a nótát: „Ki vagyok én, mi a nevem? és utána tenném manu propriának:

„Vagyok olyan legény, mint te!

Vágok olyan rendet, mint te!”

Az ám! Hanem hát így, a ki voltam, vagyok, és maradok... r. l.

M. Vársárhely, sept. 3. 1868. — Ma történt meg a lötenyészési jutalomdíjaknak ünnepélyes kiosztása. Csikos kanczákért első rangú díjt 12 darab aranyat nyert Simon Endre Egres-től, a két másodrangú díjt 8—8 darab aranyat L. Nagy Ferencz M.-Madarasról és Barton Károly Bonyhárol, négy harmadrangú díjt, azaz 5—5 darab aranyat és ezüst érmét nyerték Török Ferencz Keresdről, Kinisi István Bernádról, Zudor Albert Panitból és Csiki Gergely M.-Vársárhelyről. Csak ezüst érmeket nyertek: Barton Károly Bonyhárol, Haller Jakab Medgyesfalváról, Boér József E. Csik-nádról, Missz Sámuel Beszterczéről, Bogro Pál Szászujfaluból, Jeddi Sándor M.-Vársárhely és Szász Dénes M.-Vársárhelyről. Három éves kanczaesikokért első rangú díjt 10 darab aranyat nyert Török Ferencz Keresdről, két másodrangú díjt 7—7 darab aranyat Keresztes Áron Hadrévről és Mibály Zsigmond M.-Madarasról, négy harmadrangú díjt, azaz: 4—4 darab aranyat és ezüst érmét nyertek Kiss József M.-Kölpényből, Csizsor János Szt.-Gericzéről, Telman Károly Sáromberk, Santa Károly Szt.-Háromságról. Csak egy-egy ezüst érmét nyertek Rozsnyai János Udvarfalva, Orosz János Vidrátszeg, Tolvaj Ferencz Póka és Santa Károly Szt.-Háromságról.

NAPI HIREK.

— Kolozsmegye egyik képviselője Zeyk Károly államtitkár úr városunkon keresztül utazván, tegnap d. e. 10 órakor a megye Kolozsvárt lakó, s a közelebbi falvakról megérkezésének hírére besietett választóinak tisztelegése által lepetett meg. A nemzeti szálloda egyik nagy terme, hol a képviselő úr szállva volt, alig fogadhatta be az üdvözlésre beseregőket, kiknek nevében megyei törvénykezési főbíró, Bíró Pál emelt szót, rövid, de annál eszmedúsabb beszéddel üdvözölván mindenekelőtt a képviselőt; azt a képviselőt, ki annyiszor lön megajándékozva e megye választóinak bizalmával, és e bizalomnak annyiszor és oly nehéz körülmények közt felelt meg, hogy „azon viszonyt — ugymond — mely ön és választói közt létezik, bátran nevezhetjük egy olyan frigynek, melyet a tiszta hazafissággal és szeplőtlen jellemmel a honfui bizalom és szeretet kötött meg.” Üdvözölte másodsorú, mint tagját azon kormányának, melynek vezetése alatt sikerült a kiegyezkedés nagy műve, mely kisegíté nemzetünket az absolutismus karjaitól, s mely megmentett egy desperatus forradalomtól, s végre, a melynek munkássága folytán remélhetőleg mindig jobban és jobban tisztuland az alkotmányosság ege. — A megisztelt a bizalom ez újabb tanujelét megatottan fogadá s választóinak ismét alkalmuk volt képviselőjüktől egy jeles szónoklatot hallani: Örömet fejez ki először is a fővárosi lakosok részéről, kiknek nemcsak a megye intelligenciájának bizalmas, barátságos látogatása fogadja. Áttér azután a Deák párt, a kormány politikájára, fejtegeti a közügyek szükségét, s azon nehézséget, melylyel az megoldathatott, s melyben a főváros nagybáznakfiát Deák Ferenczet illeti. A Deák nevének említésénél keletkezett zajos éjlen szüntével az államadósággal kérdésre tért át szónok, kijeleltvén, hogy bizonyára ez volt a legkeservebb pont; de mert az államoknak, a fejedelmek-

nek is parancsoló pénzürdékek szerepeltek, maga a baloldal sem tiltakozott a részbeni elvállalás ellen, tudván, hogy bármiként oldassák is meg a csomó, e terü hordozását kikertülünk nem lehet. — Végre feleliti, hogy belkérdesünket gyorsabban tisztázni eddig a közügyek kényes, s minden figyelmet igénybevevő rendezése miatt nem lehetett, most azonban ezen tulesvén kormány és országgyűlés, egymást fogják érni a jótékony hatásu belügyi reformok. Biztat, hogy Erdélynek Magyarországgal unioja az 1848-ki alapon még ez ülési saison alatt, tehát még az idén ténnyé fog válni, igérvén, hogy minden tehetségét s erejét ennek gyors keresztülvitelére irányozza. Ezután többekkel kezetszorítva megköszönte a bizalmat, mire a tisztelők — kik közt lehetett látni a megye tisztségét, e város polgármesterét s a városi hatóság néhány tagját is — éjlenek közt távoztak.

— A királyi pár gallicziai útja bizonyosnak tekinthető; krakói távirat szerint a községtanács bizottságot küldött ki, mely az elfogadási ünnepélyekről gondoskodik.

— Pápai nuncius Falcinelli ő nagyméltósága tegnap este 7 órakor érkezett városunkba. Ő exciáját, a programm szerint, a Feleken küldöttség fogadta, s a plebania-templom eleibe érve a papság által a templomba vezettetett, honnan kijöve az egyházmegyei képviselők tisztelegését fogadta. — Megérkezett barangzúgás jelzé. A plebanián nemzeti zászlók lengtek, a templom homlokzata is fényesen kivilágított. Nagy néptömeg várta.

— Ramming altbnagyot péntekre városunkba várják. Itt mulatása a hadgyakorlatok tartamáig terjed. Mára is ki volt tűzve egy nagyszerű gyakorlat.

— Kolozsmegyei közgyűlés. Tekintettel a megye biztommányának március havi ülésében hozott határozatára, Kolozsmegye főispánja a megyei állandó biztommány tagjait f. hó 18-ára rendkívüli közgyűlésre hivta össze, melynek tárgya lesz a sorozást illetőleg intézkedni.

— Kinevezések. A központi telekkönyvi hivatal főnökévé Halmossy Endre, országgyűlési képviselő nevezetett ki; továbbá a Buda-Pesten felállítandó pénzügyi feltörvényszékhez kinevezettek: elnökké: Suhayda János, bírákká: Dessewffy László, Regner Tivadar, Freyseysen Gyula és Pogonyi Dénes. Végül a m. kir. pénzügyi miniszterium Fabricius Vilmost a vöröstöröny m. k. fővámbihatalhoz vámszedővé, Schnell Ágostont ugyanazon fővámbihatalhoz ellenőrré, Knöpf Károlyt alsó-törsvári vámbihatali ellenőrré, Dietl Lajost dusi vámszedővé, Róky Imrét ojtói vámenőrré, továbbá Benning Lajost és Kammer Ferenczet vámbihatali tisztekké, Riefler Ferenczet és Andra Edét vámbihatali segéd tisztekké, mindnyájukat a nagy-szebeni pénzügyigazgatóság területén nevezte ki.

— Ujegyházszék követeül az egyetem gyűlésére Magnesius Károlyt és Dörr Sámuelt választá.

— Érdekes esküvő ment végbe tegnap: gr. Bolza Antal békésmegyei birtokos kelt egybe a városunkban nem rég tartózkodó s előbbi férjétől 20 év óta elkülönült Brudkowszky Amália úrnóval. Mindketten katolikusok voltak, s hogy a nő végképp elválhasson régi férjétől a ref. vallásra tért, ugyanezt tette a vőlegény, s így mindketten a reformátusok belső-farkasutczai templomában esküdtek egymásnak örök hűséget.

— Főlkéröttünk ezen sorokat küzölni: Az unitárius státusnak azon 4000 forintot, melyről előbb tettünk említést, Paget Olivér anyósa Paget Károlyné adományozta.

— Folyó hó 11-én pénteken d. u. 4 órakor a „Kolozsvári kör” saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, a házrendszabályok megállapítása és alelnök-választás végett. A t. tagok tisztelettel kéretnek mentől nagyobb számmal megjelenni. Kolozsvárt, 1868. szeptember 7. Szász Domokos, titkár.

— A házi zenekör a Berecz Ede távotával megüritt zeneigazgatói helyre Pichler Bódog Károlyt választá.

— Egy nagy dühös eb okozott rémület tegnap délelőtt a szintetában kergetve néhány puskás ember által. A felső szintetában a Groisz-féle kert táján egy gyűlöletesűt hozó asszony jött szembe a veszett állattal, az üldözők jóelőre figyelmeztették a nőt, de ez a helyett, hogy őrizkedett volna, az ebre kiáltott, mire ez szembengrott vele, s lábáról levervén, ruháját marcangolta; valami nagyon vevn fogatlan kutyanak kellett lenni, mert a testet legkevésbé sem sértette meg és ez volt a nő szerencséje. Az eb tovább rohant, utolérték és elejtették-e vagy sem üldözői? nem tudatik. Elismeréssel kell itt megjegyeznünk, hogy főkapitányunk a legfáradhatatlanabban teszi meg ez irányban intézkedéseit, mindentűt ott van, hol segítni kell, hanem mindez nem elég arra, hogy ez iszonyú rém teljesen elűzze legyen. Nagy-Szeben, Beszterce valóban helyesen gondolkozott, mikor az eb-adót behozta. Miért ne csak a luxus van terhelve általa s e mellett ez szolgál legnagyobb gátul a gyakori dühüdesek ellen. — Meg kell még említünk itt egy füst alatt, hogy a napokban hire terjedt, mintha

Bács és Kolozsvár között két dühös ember nyargalászna. Talán nincs is miért mondanunk, hogy az egész rémes hír mese.

— (Necrolog.) Ludvig Regina, özv. Laffer Ignác, maga; gyermekei: Laffer Ede, József, Róza és Lajos, valamint anyja: özv. Ludvig Dániel, testvérei: Ludvig Sarolta, Károli, ugyancsak minden közelebbi és távolabbi rokonai nevében, szomorú szívvel tudatja, hogy forrón szeretett férje, az illetőknek édes atyja és rokona orvos Laffer Ignác életének 56-dik, boldog házassága 31-dik évében, f. hó 5-kén éjjeli 12 órakor szélhűtés következtében jobb létre szenderült. Béke lengjen porai felett!

— Elveszett nemeslevél. Nagy-Enyed 1849-ki elpusztulása alkalmával egy ház pincéjéből vett el (s kétségkívül nem égett meg, hanem elvitetett) a Papi Biró család nemeslevele. Ezen becses családi ereklye eredetiben egy idegenre nézve alig nagyobb historiai értékű, mint bármely másolata. Annál fogva az érdekelt család fölkéri azon magánost, vagy intézetet, kinek emez okmány netalán birtokában van, legyen szives visszaszolgáltatni, ha kívántatnék, illendő kártérítés mellett. A megtaláló a „Budapesti Közlöny“ szerkesztőséghez küldheti, akár az okmányt magát (mintán lemasoltatta, ha historikailag érdekesnek tartja), akár arról az értesítést,

— A polgármester ur által felkérteünk a következő sorok közlésére: „Sz. 481—1868. tan. eln. szám. A Kolozsvár sz. kir. városában f. 1868-ik évi augusztus 29-én kiűztött, de már irt évi szeptember 6-án Isten jóvoltából mondhatni elfojtott, s mint látszik tökéletesen megszűnt keleti marhavész körülményei és a tett hatósági intézkedések eredménye felül a t. cz. közönség megnyugtatóására, hivatalból hozatik közlésmásra, hogy: I. Boszterce sz. kir. városában f. évi aug. 24-ki sokadalom megelőző országos baromvásárból ide hajtattott be moldovai ökrök 49 darab, mely csapat a külváros két utcájában két szesztermelő által, tehát csak is két telken helyeztetett el, s mivel II. mindkét telken még volt házi barom: a) nagy tehén 6 drb, b) borjú 3 drb, az összes létszám tett 58 darabot, s minthogy a vész az idegen marhákban ütött ki, melyekkel együtt voltak a házi barmok is, amazok által utóbbiak egészsége is gyanúsá lett, minek következtében a vészirtó rendszabályok, a ministeri utasítás értelmében mindkettőre barmokra nézve egyaránt alkalmaztattak, minek következtése lett, hogy a) beteg marha elhullott 3 db., b) beteg marha lebunkóztatott 17 db., c) mint teljesen egészséges, a helybeli mészárosok által kivágott 38 db, összesen 58 drb. Miután tehát az utolsó tehénnek f. hó 6-án reggel lett lebunkóztatásával a vész 9 nap alatt lefolyt, s a lezárolva volt két utcában is a közlekedés fűszabadított, és a további őrizet csak a vészidő két házatelekre szorított addig, míg a f. hó 5-én és 6-án megkezdett és jelenleg is folyamatban levő szabályszerű istálló- és emésztet-takarítások, lefertőtlenítések s tisztítások bevégeződével a két telken is orvosi vélemény nyomán a zárlat alól felszabadíthatók, a mi a jelekből ítélve, rövid időn fog teljesíteni; ennek következtében a vész tökéletesen elfojtottnak, és akarjuk hinni, hogy megszűntek is tekintethet. Kolozsvárt, szeptember 7-én 1868.

— Több lap írja, hogy Északamerika is szándékszik Pesten consulátust állítani.

— Pozsonymegye fenyítőbíróvárnéke a mult bétén karhatalommal hozatta be a provisorium egyik főispánját, B. K. urat Gombáról, melynek ő a mult évben tetleges birtokosa lett. A hír iszonyú családok felől süttog, melyek következtében a magas úr ma már hűvösön ül.

— Karagyorgyevics Sándor hercegről Pesten keveset hallani; a belgrádi felhivatalos „Vidov Dan“ azonban egy, mint látszik, hiteles pesti levélben több érdekes adatot közöl, melyek szerint az írásbeli bizonyítványok, valamint saját bevallásai oly terhelően szólnak, hogy a merényben való részvét csaknem kétségkívülének mondható. Sztankovics Fülöp és Trifkovics Pálon kívül különösen be van bonyolítva még a bolgár Karavelov is. A vizsgálat már annyira haladott, hogy rövid idő múlva a tárgyalás Pestvárosa törvény-széke előtt megindulhat.

— A közbiztonság Szegeden különös lábon állhat. A mult pénteken ugyanis közgyűlési meghagyás folytán a városi főpénztárnoknak nevezetes összeget kelletvén a takarékpénztárnál és iparbanknál elhelyezni, — kísératt a városi hatóság egy városi tanácsost, egy képviselőt, ügyészt és két főfelügyeltet poroszlót adott mellé. Történt pedig mindez fényes nappal.

— Hibaigazítás. E lap megelőző számában a második cikkben „Mö“ helyett „illő“ szedetett vétségéből.

KÜLFÖLD.

A zürichi amerikai konsul, az egyetlen kormányképviselő a lengyelek svájci ünnepélyén tiltakozik a „Times“ ben több lap azon állítása ellen, mintha Oroszország irányában nem kedvező hangon szólt volna és beszéde illető passzusát közzé

teszi. Az Amerika és Oroszország között fennálló barátságos viszony fölemelése után ezt mondá a konsul: „A hol az Oroszország és csaknem valamennyi többi nemzet közötti választásról van szó, Amerika Oroszország részén állna, ellenben az Oroszország s az elnyomott lengyelek közötti viszályban 40,050,000 amerikai áll Lengyelország partján. Ha Lengyelország és az Unio ugyanazon kontinensen fekvőnének, Lengyelország kevés hónap alatt feltámadna.“

Szent-Pétervárról mint bizonyost írják az „Independ.“-nek, mikép az orosz kabinet utóbbi időkben ismét megújította a kísérleteket, hogy a római udvarral rendes viszonyba lépjen. A külügyminiszter bizalmas közlést is intézett valamennyi független orosz laphoz azon figyelmeztetéssel: tartózkodjanak a Vatican elleni kitörésektől és ne varialják többé azon kedvelt themát, hogy Oroszországnak nincs szüksége bármely viszonyt fenntartani Romával, hanem hagyjanak fel vele.

Eddig az Egyesült-Államokat Mexikóban egy zsidó ügynök képviselte, ki nem nagy tisztelben állott. Johnson azonban mindezt megváltoztatta. Igen jó tapintattal kiszemelte Rosenkrantz tábornokot, határozott katolikust, kit Mexikóba mint teljhatalmu rendkívüli minisztert küldött. Ezen tábornok egyike a nagy köztársaság legjelesebb főtisztjeinek; a secessionista háborúban kitüntette magát, s így ügyes diplomatának mondják. Senki sem kételkedik, hogy feladata nemcsak szabályozni a Romero, Juarez ügyöket által csinált adósságot, hanem egyszerűsíteni előkészíteni Mexikó annexióját, mely szükségessé válik, ha az új világ leggazdagabb piacát a teljes enyészettől meg akarják menteni.

A „Köln. Ztg.“ a következő tendenciosus tudósítást kapja Párisból: „A harcziás hangulat, a mely bizonyos idő óta mutatkozik és a katonai gyakorlatok s készülétek megkettőztetésében nyilvánul, francia tisztek jelentései által idéztetett elő, kik Ausztriát legközelebb bentázták és az osztrák hadseregről kedvezően nyilatkoztak.“

Lüneburgban porosz katonák és hannoverai polgárok egymásután több este csatákat vívtak, mely alkalommal több fej s ablaktábla zuhantott be.

Varsóban az orosz szervezési bizottmány nagyszámmal vett példányokat a Moszkvában megjelent következő című munkából „Lengyelországgal való kibékülésről“ és a hivatalnokok között kiosztotta. A meglehetősen terjedelmes munka szerzője az ismeretes orosz történetíró Pogodin. Orosz és Lengyelország kibéküléséről szláv érdekekből szükségesnek mondja és nem általa nyíltan beismerni, hogy az oroszok szláv missziója a polgárisodott lengyelek nélkül ha nem is lehetetlen, de nagyon nehéz és hosszabb időre felfüggesztendő. Pogodin ezen munkájának, melyben szerző nagyon hizeleg a lengyeleknek, e kiosztása Sándor császár megérkezése előtt nem történetelt más czélból, minthogy a lengyel nép vonalmát a fejedelem iránt felgerjeszték, és utóbbi számára lelkesült fogadtatást előkészítsenek.

Párisban azt vélik, hogy mint 1866 ban, most is nagyon tüdősen működnek a lapok körül a porosz tallérok. Egyébiránt minden a maga rendén folyik, és a hadügyminiszteriumban, hova senkinek sem szabad bemenni, kinek dolga nincs, tábornokoknak sem, minden előkészület meg van téve, hogy a mozgó gárda 14 nap alatt talpon legyen. — Gabna nagy mennyiségben van összevásárolva.

A „Daily News“ amerikai tudósítói szerint megint beszélnek az unioak Mexikó fölötti protectoratusáról. Fejtelenség uralkodik ott, és Juarez nem érzi magát képesnek rendet csinálni. Miksa halála óta a nyugtalanságok s a zavarok némely helyeken megrögzöttek, a fölkelések egymást követik. Ily körülmények között Juarez, hirezerint, nem vonakodik az amerikai protectoratustól, és beleegyeztek abba, hogy az Unio határai dél felé szabályoztassanak.

A „Times“ kalkuttai levelét harcziás szellem futja át. A levelező biztosan tudja, hogy az indián kormány el van határozva, azon esetre, ha az oroszok Kabult megtámadják, az asighanoknak segítséget adni. Angolország kötelessége, határállását megerősíteni, mely czélból e pillanatban sem pénzt, sem seregeit ne kímélje.

A „France“ nak írják Milanoból aug. 25-ről: „Habár a császárnak Troyesben mondott szavai eloszlaták Európa politikai láthatárán a fellegetek, Olaszország ege mégis mindinkább elszűkül, s gyermekies volna ezen tény előtt szemet hunyni. A Menabrea-kabinet nagy lépést tett, midőn az új adók iránti törvényeket keresztülvitte; de azért még sem volt képes a pártokat lecsillapítani, s mindekkoráig nem bírt elég bátorsággal a titkos secták és társulatok ellen, melyek Olaszországot felforgatni fenygetik, erélyes rendszabályokkal lépni fel. A tények elég hangosan beszélnek. Romagnában több hónap óta rémület uralkodik; rendőrtügyöknök gyilkoltnak meg, zsandárok, hivatalnokok szurtnak le és a gyilkos soha sem fogatik el, s nem is találkozik tanu, ki a gyilkost felismerné. A déli tartományokban a brigantaggio mindinkább terjed, s bátran hasonlítható a hydrához, melynek levágott fejei rögtön megnőnek. Ennél

azonban még szomorubb jelek is mutatkoznak az országban, s ez a sajtó egy részének magaviselete. A példa e viseletre Milanoban adatott s azóta mindenfelé terjed, mint a gomba, a sok apró hirlap, terjesztve a demagogia, a köztársaság, a socialismus tanait.

Berlinből jelentik, hogy a porosz király a szász király különös felkérésére a szász sereg inspectiójára fog utazni. Azután, mint már tudjuk, Mecklenburgban, Elbeitartományokban, Lübeckben és Hamburgban következik a sereg inspectio. A „Prov. Corr.“ szerint az orosz császár haza utaztában sept. hó utolsó hetében Potsdamba is elmene, s ott több napig fog időzni.

A „Standard“ a szabadelvű Belgiumnak azt tanácsolja: gondolná meg, hogy egy háború által mégis Franciaország karjai közé hajthatnák. Nem is szükség francia győzelmet tenni fel; egy határozatlan kimenetelű hadjárat alkalmasint oly egyezkedésre vezetne, mely végeredményül Franciaország öhajítását Németalföldre és Belgiumra nézve kielégítő, s Poroszország terveit is Németországban valószínű. A béke reményeket most kizárólag csak Napoleon császár jóakarata lehet alapítani; mert a porosz kormány-közögek által annyira kurtított „francia isolatió“ nem egyéb szónál, mely a localizált háborúk korszakában végtelenül keveset jelent.

Magne pénzügyminiszter Perigueuxben, az ottan a conseil general bezárása alkalmával tartott banquetten ezt mondta: „Az erősek azok, kiknek szükségképen joguk és kötelességük békés lenni. Franciaország erőse: ember, fegyver, pénz és hazafiság tekintetében. Mindnyájan elismerik, hogy a háborúra nagyszertén el van készülve, én örömebbet azt mondom önöknek: a béke hasznos munkájára épp oly pompásan el van készülve. A béke tartós lett, mert Európának szüksége van rá. Franciaország öhajítja és Franciaország elég hatalmas azt előmozdítani, a nélkül, hogy félnie kellene, hogy gyengeségét vegyék indokul, mert mint a császár mondá: a békének legjobb oka az, hogy senkinek sincs oly érdeke, a mely a békével nem lehetne egyeztethető és senkinek sincs indoka azt megtörni.“

KÖZGAZDASÁG.

A Maros-Vásárhelyt rendezendő

gyűmölcs, szőlő, bor, kertivetemények, gabona, fűmagvak, nyers iparcikkok, kézműipar-készítmények és gazdasági eszközök bemutatására szolgáló gazdasági kiállítás előiraja.

A tárlat helyisége az Elba. A tárlat ünnepélyes megnyitása f. év október 18-kán délelőtti 11 órakor. A tárlat tartama f. év okt. 18. 19. 20. 21. és 22-kén d. e. 9—12 óráig, d. u. 2—5-ig.

A pénzbeli jutalmak ünnepélyes odaítélése és kiosztása a tárlat berekesztése előtt, okt. 22-kén d. u. 3 órakor kezdődik. A kiállítványok az Elbában működő rendező választmányának czimzandók. A kiállításra szánt tárgyak beküldésének határideje okt. 15-én estig tart. A kiállítványhoz egy jegyzet csatolandó, mely magában foglalja a kiállító nevet, lakhelyét s a küldött tárgy részletes leírását, — a gyűmölcs- és szőlőnél, például: hogy fája minő földre van ültetve? hamar terem-e? mekkora termékenységi? honi, vagy külföldi? mi az eredete, valódi neve, tájelnevezése? mikor érik? fája tartós-e? sat. és hogy tud-e ezekből eladni? A gabonamintéket illetőleg, hogy őszi, vagy tavaszi, — a föld minősége; a föld mikor volt trágyázva, mennyit adott holdja? (1600 □) sorban volt-e vetve, vagy szórva? és végre, hogy mennyi az, mit a piacon elárulhatott sat. — A kézműipar készítményeknél: mennyi idő alatt készült, mi az ára? nyers anyaga honi, vagy külföldi? sat. Továbbá a mennyiséget illetőleg a gyűmölcs- és szőlőfajokból, minden fajból 5—6 példányt, a gabonából 5—6 példányt, a nyers iparcikkokból: egy kalangyát, 2 gypjút, egy kosár mézet, a sajtól 5—6 fontot kell kiállításra beküldeni.

A rendező-választmány. Kiadta:

Lókodi János, tollvivő.

Vegyes.

— A Nagy-Borosnyót július 14-kén ért csapást illetőleg, melyről lapunk is tett már említést, most utólag Benedek Áron úrtól a következő tudósítást veszszük: *) Július 14-kén rendkívül tikasztó vala a nap hősege. Délutáni 2 órakor a dél- és északról tornyozó felhők, Nagy-Borosnyó földterülete felett, nagy légzúgással összecitkőztek. Rémlates fennségeben jelentkezett a természet. Megrázódtató mennydörgések követték az egymást felváltólag cikázó villámok lángzatait. A felhők megnyílt csatornái dionagyságu jéggömbökkel fejezték a föld színét. Felhőszakadás következett be, mely eliszapolá mezeinket, kerteinket. Ezt megint jégzápor váltá fel. És így, fájdalom! mind ősz, mind tavasz-határaink termékeit tükre juttatá a rémületes baleset. Tavasz-határunk csaknem általában olyanná vált, mint aratás után a tarló. Őszterményünknek is csak igen kevés része maradt némileg megkímélve. Búzaaratás helyett búzakaszálás állott be. A nép bánatba merült s csüggetegen néz bizonytalan jövőjével szembe. Nagyon csodálatos-

*) Tér szűke miatt nem közölhetük előbb; hanem azért kérjük t. B. Á. urat becses tudósításainak folytatására. Szerk.

nak látszik, hogy a földterületünkre rugó öt falu, jelesen; Zágón, Fel-Doboly, Kis-Borosnyó, Czófalva és Egerpatak határai teljesen megkíméltek; mintha bizony Nagy-Borosnyó határjelei villám- és jégvárak lettek volna. Benedek Áron.

— Árkos, 1868. aug. végén. Nagy rónás környékünk termései felől még csak a Barcaság keleti részéről olvasánk értesítést, az ottani jégész, vizár és ragya általi károsításokról. A Barcaság többi részéről lássák az illetők, mit közölnek; én a háromszéki termésekről írok néhány sort. Itt szénatermés igen jó van és sarjatermése is van kilátás. A júniusi szárazság a tavasz-gabnákat nagyon megszorította, s a júliusi esőzés azokon Sep-siben segített, Kézdiven igen keveset, némely cikkeknel éppen semmit; a ki későbbi terményeziket, kölest, haricskát vetett, nem bánja meg; a török-búza és burgonya termése nagyon különbözőleg fog kiütni tájanként; részint van jó is, különösen a vizeknél, de nagyobb részint csodálat hoz, néhol kevesebbet, néhol teljesebb. Az őszhatároknál a rozstermés általában kielégítő; a búzát általánosan rontotta az ősöz; az Ölt felől kevés ragyassága volt; de a Fekete-tügy egész hosszát e baj nagy károsítással bántotta; jégverés is jelentkezett — károsítólag Maksa és Borosnyó táján; az aratás meglehetősen tömöttén mutatta fel a kalongyákat, de a szemeredmény nagyon különböző lett. Ősözg ellen legérvényesebbnek jelentkezett az elvetendő búzámag jól kiszáritása — amugy szászosan és kékkövezése. Kiss Mihály.

— Új aratógép. Pesten Yull György úrnak, 22 évi fáradozás után, sikerült egy oly aratógépét összerakoznia, melylyel két különbözőes ló és egy kocsi, ki a gépen ül, óránként egy (1600 □) holdat s ökrökkel 1200 □-let arathat és pedig minden gabnamból; sőt e gép még takarmányművek és szénakaszálásra is alkalmas. E gép f. hó 15-kén fog az első magyar gépgyártárszövetársulat gyárából Pesten kiküldülni s azzal feltaláló Pesten 3 napig s aztán vidéki városokban fog kísérletet tenni.

— A nagy-várad-kolozsvári vasútvonalon az első indóházak alapját, Mezőtelegd állomáson m. hó 29-kén tették le, ünnepélyesség mellett.

— A biharmegyei ipartermény és hitelbank alapszabályai (3 módosítással) legfőbb megerősítést nyertek. Pénzjegyek (cheques) kibocsátása egy intézetnek 200,000 forint erejéig megengedtetett, de csak név szerinti értékre.

— Marhavész lépfenével párosulva dühöng Beél vidékén, oly erővel, hogy 15 megbetegedett marha közül 10 eldöglött. A vész gyaníthatólag Aradmegyéből származott.

— A debreczeni országos gazdasági felsőbb tanintézetben felvételt öhajítókat figyelemztetjük a következőkre: A felvétel föltételei: jó erkölcsű magaviselet, hogy legalább a 17-ik életévet betöltötte legyen az illető, a felgymnasiumi, vagy a reálnodai tudományokat sikeresen bevégezte legyen, hogy a gazdasági téren legalább egy évi gyakorlati előkészítéssel birjon, kik egyik, vagy másik előfeltételnek nem felelnek meg, felvétetnek ugyan, különös engedély mellett, de csak elővizsgálat után. A tanfolyam tartama két év, az első évi f. évi oct. 18-kán veszi kezdetét. Tantárgyak: Gazdasági alap, segéd és szaktudományok; az intézet mindenféle tanegyesítőközzel u. m. szaktani gyűjteményekkel, könyvtárral, 600 cat. holdon berendeztet mintagazdasággal sat. rendelkezik. A bejelentések mind a felvételre, mind pedig az elővizsgálatra, legfeljebb f. évi szept. 20-dik napjáig, az intézeti igazgatóhoz, Papi Balogh Péter úrhoz (Debreczen, cseplédi-utca, Szombathy-ház 2597. sz. a.) intézendők. Tandij tanévenként előre lefizetendő 10 frt. o. é. A szegényebb sorsuak, jó igyekezetükkel folyamodásuk után 4,200 frtos évenkénti ösztöndíjban részesülnek. Szállásról és élelmézésükről a hallgatók maguk gondoskodnak.

— „A telekadós kataster.“ Ezen czim alatt Keleti Károly úr a statisztikai szakosztály vezetője a közgazdasági miniszter megbízásából egy érdekes kis művet bocsátott ki, mely hivatalos források nyomán levén összeállítva, hazai viszonyaink rendezésénél jó szolgálókat tehet erre hivatott férfainknak. — A 14 lyvnyi füzet nem tartalmaz ugyan sok újat, de a szétszórt sokféle statisztikai adatokat kellő rövidséggel egytve vonván, a földadós és kataster kérdését tisztáza világításba helyezi, úgy, hogy annak megoldására a szükséges inductioalis anyag készen áll.

— Káposztáját a hernyótól egy braso-i gazda sósvízzel övta meg; ezzel öntözte rendszeren s hasznát vette. Nem árt annak idejében megpróbálni, hát ha másnak is használ.

Távíratí tudósítás a bécsi börzéről.

Szeptember 8-n: 5%, Metaliques 100 frt 58.—, 5%, Nemzeti kölcsön 100 frt 62.70. Kamat 58.30. 1860. Kölcsön 84.10. Bankrésztvény 727. Hitelintézeti résztvény 200 frt 212.70. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2, kr 114.70. Ezüst 112.65. Cs. királyi arany 5.44.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyilttér. *)

Felső-Fejérmegye, augusztus 31-kén. — Mint érény a rágalomhoz, hozzá szoktunk már az egyedül a „M. P.” hasábjain megjelenhető piszkos cikkek olvasásához; de ez ideig még nem olvasánk oly minden józan észt nélkülözőt, lelki szegénységében páratlant, következtetéseiben s elferdítéseiben ügyetlent, mint minő a „M. P.” 98-ik számában megjelent, melyről nem tudhatni, vajjon az értelmiség s oppositio különben dicsegetes köpenye alá rejtőzött, eszméletlen bosszútól forró párt megismertetésére nem volna-e kíváncsi, hogy az a világ minden részeiben viszhangozzék, vagy kíváncsi, hogy az általános értelmiség érdekében soha napvilágot ne látott volna, s mely kételyt támaszt az olvasóban az iránt, ha vajjon azt kell-e inkább sajnálnia, ki ily cikket pirolás nélkül magának mond, vagy azon lapszerkesztőt, ki holmi nem éppen hazafias s elvies, könnyen kitalálható okokból ily cikk közlésére vállalkozik.

Nem lévén irodalmi ember, nem kívánok ma-

*) Az e rovatban megjelenő cikkekért csak a saját hatósággal szemben vállal felelősséget a szerk.

gannak ily úton hírnevet szerezni, de a következő észrevételeket azon meggyőződésben teszem, hogy — rólam sem feledkezvén meg a nagy úri kegyes emlékezet — ezzel az igazságnak s saját magamnak is tartozom. Érintetlenül nem hagyhatván cikkeit azon állítását, mintha a főbíró s körzete a kivinni valókat azon okból naplól el jobb időre, mert az ellentáborból e küzdők reményen felüli többsége jelent meg, ez lehetséges; azonban csak is akkor, ha összeköttetésbe hozom azon felajánlással, hogy „a megyében lábra kapott” (még nem) „az eladósodottak s bűnbán fentrőlök tábora” (szerző saját kifejezése itt is ott is); mert ha a többség ezen tulajdonok szerint mérlegelendő, úgy cikkirónak csakugyan igaza van, mert az ily értelemben abszolút, hanem fájdalom! senkitől sem irigyelt s nem is kívánt többség részén van; — mellőzöm azonban a törvényszéki ülők Pertu Dömére szót, a votum vásárlást illető vád alaptalanságának felfejtését, még pedig azon okból, mert félek, nehogy eszembe jutván cikkiró — a mint szokta mondani — egyik armalistája szolgabíró Ládai István „ötvenes”-től fedezett könnyű, kellemes és regényes utazása, valamint gr. Haller Józsefnek jelenkori értékben értendő

2000 frt, mondó két egész ezer forint áldozat melletti megkísértett, de nem sikerült majoritást kikerekítése, olyanféle meditációba esnék, minőbe cikkiró szenvedni látszik, annál is inkább, mert az utazás s más eszényi elindulás egyáltalában nem szenvedélyem; úgy szintén mellőzöm azon dicsegetes pontossággal megszerzett s nem csekély elmélettel közzétett alispáni s szolgabírói rendeletek érintését, melyekben cikkiró is csak azon megkülönböztetett messzelátású betűkkel irt „diadal-kapu” szót találá polizei-widrignek a jelen alkotmányos korban, s melyre nézve nézetét osztva, én is csodálkozom, hogy a szolgabíró hogyan tudá x x x cikkiró tudta s belégyezése nélkül rendeletbe beírni; áttérek a botrányt szülő szép reményre jogosító művészességgel kirajzolt tiszteleti jelvényre.

A tényállás éppen fennebbi rendeletek értelmében ez: az alispán meghagyja a falusi bírónak, hogy többi teendői végett a szolgabírói rendeletet várja be; a szolgabíró rendelkezik is, megrendelvé a falusbírónak, miszerint az ig. főbíró tünepélyes fogadtatása érdekében állítsasson diadal-kaput fel, s gondoskodjék, hogy a kiszállandó lakosság közül valaki üdvözlő-beszédet mondjon el, melyek

teljesítésében reá találván a falusbíró, a falu értelmisége a jegyzőre, ez nem gondolva, de nem is érte a convenientia szabályait, (mi abból is kitészik, hogy cikkiró szerint, a falu jegyzője „be-látva önféjű vétségét” a jelvényt önkényt vette le, mely önkényes levételre nézve különben sugok cikkirónak valamit — csak az istenért elne áruljon! — t. i., hogy a bizottmányi jegyző-könyv 16 ik pontjában éppen azon jegyző is orvoslást kér az önkényes levétel miatt — ez hi-hetőleg jegyzők önyvhamisítás lesz!! —) egyedül csak saját kebelében honoló tisztelet és szeretet érzületét tartva sinormértéktől, ennek kifezésére szebb s érdemesebb szót nem találva, egy négy darab léczre ragasztott fehér papírra, szép piros és zöld betűkkel ráírja, hogy „hódolat jeléül gr. Haller Ferencnek. Eljen.

Kérdeni bátorodom, hol azon józan eszű lény, ki a tisztelet s szeretet e nyilvánulásában családjá s tudja Isten miféle megértése s kigúnyolását fedezhetné fel? hol, ki törvény s alkotmánysermet vagy egy általában tilos cselekvényt ismerhetne fel? Azt hiszem, hogy az az emberek sorában fel nem található. S mégis megtérek.

(Folytatjuk.)

1057. 1868.

(301)

(1—3)

(292)

(3—3)

Arverési hirdetés.

Krasznamegye telekkönyvi törvényszéke részéről közhírré tétetik, miszerint Kovács János pesti lakosnak özvegy Jolbej Kristófné, ifj. Lázár János és Szathmári Róza sz.-somlyai lakosok ellen, 2750 frt tőke követelés, s törvényes járulékaik iránt folyó végrehajtási ügyében az alperesektől lefoglalt, s megbecsült alább elősorolando javak 1868 évi október 28-án s ha ekkor becsárón, vagy azon feljűl el nem kelnének, 1868 évi december 28-án becsárón alól is, Sz.-Somlyón a telekhivatalban szükség esetén mind két alkalommal a következő napokon is folytatólag tartandó bírói árverésen a legtöbbet ígérőknek el fogunk adni.

Bánatpénzül a külön elárverezendő egyes részletek becsárának 5%-ja készpénzben előre lesz leteendő, a többi árverési feltételek pedig a megyei telekhivatalban időközben is megtekinthetők.

Az árverezendő javak ezek:

Részlet szám:	Becsérték:
I. A sz.-somlyai 290 tjkvben felvett taksástelek:	
336. ház 420 sz. a. udvarral és mellék épületekkel 140 □ öl	8583 frt 63 kr.
II. A sz.-somlyai 292 tjkvbeli taksástelek:	
337/a kert 68 □ öl	200 frt — kr.
III. A sz.-somlyai 308 tjkvbeli következő taksástelek:	
758 ház Nro. 309 udvarral és kerttel 2 h. 1210 □ öl	1600 frt — kr.
362. bolt 10 □ öl	1600 frt — kr.
769 kert 1 hold 800 □ öl	800 frt — kr.
789 ház Nro. 316 udvarral és kerttel 400 □ öl	200 frt — kr.
599. ház Nro. 395 udvarral és kerttel	600 frt — kr.
A sz.-somlyai 865 tjkvbeli következő szabad birtoktest u. m.	
1522 szántó, szállás dűlőben 6 hold 1110 □ öl	450 frt — kr.
1712 szántó Mőriczsal dűlőben 3 hold	200 frt — kr.
1728 „ „ „ 1 hold 1150 □ öl	180 frt — kr.
1754 „ „ „ 1 hold 440 □ öl	122 frt — kr.
1894 szántó Galagonyáson dűlőben 2 hold 1200 □ öl	195 frt — kr.
2137 szántó és kaszáló Nagygyénen 4 hold	335 frt — kr.
2313 szántó Szőrmálalján 1500 □ öl	160 frt — kr.
2322 szántó ditto 535 □ öl	70 frt — kr.
2396 szántó Nagymál oldalon 1 hold 400 □ öl	100 frt — kr.
2400/a szántó ditto 800 □ öl	80 frt — kr.
2589 szőlő és gyümölcsös Orhegyen 3 hold	1664 frt — kr.
2741 ház, szőlő és erdő Mesterhegyen 12 hold 1480 □ öl	5020 frt — kr.

Megjegyeztetik, hogy a 2741 sz. alatti mesterhegyi szőlő birtok a magy. kir. tek. itélő táblának 7597/868 számú határozatánál fogva árverésre három külön darabban fog kitétetni, s ezen részek vázlata, melyből a külön részek helyzete minősége, terméértéke s megfelelő becsárak kivehetők lesznek, az árverés alkalmával a venni szándékozókknak elé fog terjesztetni.

Krasznamegye telekkönyvi törvényszékének Sz.-Somlyón, 1868 július 18-kán, tartott üléséből.

15889. 1868.

(298)

(2—3)

Pályázati hirdetmény.

Mely szerint a nagyszombati királyi állam-gymnasiumban megírt hat rendes tanári állomásra a „Classica philologia, — földleírás, — történelem, — természet, — és természet historia” — előadásával vegyesen magyar és német előadási nyelvvél 945 forint évi fizetés mellett s kilitással a 10 évenkénti 105 forintot tevő fizetési pótlékra ezennel pályázatot nyitattik.

Pályázni akarók ezennel felhivatnak, hogy az erdélyi királyi főkörmányszékhez intézett folyamodványukat, melyhez keresztlevelük, a végzett tanulmányokról, valamint az illető szakból kiállott tanári vizsgáról és eddigi alkalmazásokról szóló bizonyítványok lesznek melléklendők; és az is kimutatandó lesz, hogy a magyar, német s netalán román nyelvekben jártasok, ha már alkalmazásban lennének illető előjáróságuk útján, különben pedig közvetlenül a nagy-szebeni királyi állam-gymnasium igazgatóságához folyó évi szeptember hó 25-éig küldjék be.

Az erdélyi királyi Főkörmányszéktől.

Kolozsvárt, augusztus hó 28-kán, 1868.

11532 Sz. 1868.

(297)

(2—3)

Hirdetmény.

Az 1869-dik ében eszközözendő álladalmi dohány áruda javak: Nagyváradról Kolozsvárra, és Kolozsvárról Maros-Portusra, Nagy-Szebenbe, Brassóba és Maros-Vásárhelyre; — végre itt Kolozsvárt a dohánygyárból az áruda raktárba, mintegy 32000 mázsányi mennyiségben leendő elszállításának biztosítására, írásbeli ajánlatok útján leendő pályázatot nyitattik meg.

Az ajánlatok a kolozsvári magy. kir. pénzügyigazgatóság elnökségéhez 1868-dik év november 15-éig déli 12 óráig beadandók; a szerződvényi feltételek és az általános hirdetmény részletezett körülmények felől, a kolozsvári, szebeni, debreczeni, temesvári és pesti magy. kir. pénzügyigazgatóságoknál, ugy a kolozsvári, szamosújvári, marosvásárhelyi és gyergyó-szent-miklósi pénzügyi biztosságoknál bővebb értesítést lehet szerezni.

A magy. kir. pénzügyigazgatóság által.

Kolozsvárt, 1868 szeptember 4-kén.

NEM HIVATALOS

HARTMANN ROVAR- pusztító-tinktúra.

Ausztria és Franciaországban szabadalom által védve, eddig felülmúlhatatlannak sőt utóérhetetlennek bizonyult, nemcsak a rovarporral hanem minden más e szakmába vágó utánzásokkal szemben is, a melyek többnyire csak a külső alakban vitték annyira, hogy készítményüket megkülönböztették.

Csak oly palackok valódiak, melyek a fennebbi jelvényt s az üvegbe nyomva nevüket viselik.

Kapható főraktárunkban Bécsben:

HARTMANN és MITTLER, Stadt, Bäckerstrasse, 3 sz.

Szebenben: Sill Mihály úrnál. (225) 10/9 (9—12)

Brassóban: Jekelius Nándor úrnál.

Kivánságra Kolozsvárt is fog raktár állítani.

Kiadó boltok.

A kolozsvári rom. kat. Ekklezsia részéről, folyó 1868 Sz.-Mihály naptól kezdve van két bolt, a léány iskolai épületben a nagy piacon bérbe kiadandó. Értekezni lehet gyógyszerész Wolff János algondnokkal.

(296)

(2—3)

Egy tapasztalt nevelő

ki több évig főrangú családok gyermekeit kitűnő sikerrel nevelte, a gymnasiumi tantárgyakban, s a latin-, német- és francia nyelvekben jártas, mint nevelő 8—12 éves gyermekek mellé alkalmazást keres. — Értekezhetni: Pesten papnöveldeutca 2 sz. kapu alatt 1-ső ajtó balra Püspöky Ferencnek címzett levelek által.

(295)

(2—3)

Dobokamegyében M.-Köblösön az öszves korosmarlási jog az 1869 évi 1-ső januártól kezdve, egy vagy több évekre a jövő október hó 4-dikén haszonbérbe adás végett árvereztetni fog ott helyben. A feltételeket meg tudhatni ott helyt; vagy Szamosújvárt főbíró Retteg Samunál.

(286)

(3—3)

Eladó ház.

K.-monostorutczában a 74 sz. alatti, 9 szobát, konyhát stb. magában foglaló ház, melyhez egy a legnemesebb gyümölcstermő fákkal beültetett, s a Szamosra kirugó terjedelmes kert is tartozik, — örök-áron eladó. Értekezhetni ugyanott.

(302)

10/9

(1—3)

Tanács és segély azok számára, a kik látgyöngeségben szenvednek, s jelesen a kik erőltetett tanulás és kimerítő munka által szemöknék ártottak.

Fiatl korom óta megvolt nekem is azon rossz szokásom, hogy az éj csendét szenteltem tudományos munkára. Ez s más kimerítő optikai és finom munkák kivétel következtében látérom annyira meggyengült, hogy tökéletes elvesztésétől annál inkább féltem, mivel folytonos gyuladás dispositio állt be, mely a leghíresebb orvosok több évi rendeltetével is dacolt. E szomorító körülmény közt sikerült egy szert találnom, melyet már 40 év óta a legkitűnőbb sikerrel használok. E szer nem csak egészen megszüntette a tartós gyuladást, hanem szememnek is visszaadta egész élességét és erejét, úgy hogy most 75 éves koromban szemüveg nélkül olvasom a legapróbb írást, s mint ifjú koromban tökéletes látéromnak érvendek. Ezen jótékony hatást másoknál is tapasztaltam, kik közül sokan még a legedesebb szemüveg használata mellett sem voltak képesek üzletüket vezetni. Ezen szer kitartó haszná-lása után eldobták a szemüveget, s régi természetes látérmüket visszanyerték. Ezen mosdó-szer egy illatos lé, melynek alkotásai az ánis-növény. Nem tartalmaz sem draszticumokat sem narcoticumokat vagy fém és más ártal s részeket s Erdélyben valódi állapotban szerezhető Teutsch J. B. ur által Segesvárt. Ö egy nagy üveget 2 fr. egy kicsit 1 fr 60 kr-ot o. ó. szállít használati utasítással együtt. Tanácsom tehát a szenvedőknek, hogy ezen lélt tüle vegyék, mert egy ily üveg hosszú időre elég, mivel csak keveset kell átvé- csekély folyamvisszel vegyíteni, hogy tejforma folyadék képződjék, melylyel reggel és este, vagy erőltetett munka után kell a szem körüli tájékat meg-nedvesíteni, a hatás igen jótékony és üdítő s egyszerű-mind a bór frissességet föntartja és eszközöl.

Örvendni fogok, ha ezáltal nevezetesen azok-on lesz segítve, a kik az igazság világa utáni eredménytelen törekvés által gyakran saját szemük világát kockáztatják s elvesztik. Ezáltal még tán a fatalságnál fájdalom annyira divatba jött előfordít szemüveg-hordás is megszüntethető, mert e szokás inkább romlja mint javítja a szemet. Szemüvegek csak is a szem valamely hibás szerve esetében használhatnak, de egészséges vagy gyengült szemet sohasem erősíthetnek vagy javíthatnak meg.

Dr. Romershausen.

A dr. Romershausen-féle jeles szemlél mindig kapható, mégpedig a kis üveg 1 frt 60 kr. a nagy 2 frtjával.

a raktárban Teutsch J. B.-nél Segesvárt. — Vizsont-eladók, nagyobb mennyiség vételénél aránylagos engedéket nyerne

Fontos minden vidéki és helybeli iparos, gyáros és kereskedőre!

A „M. Polgár Nagy Naptára”

a legjutányosabb árban fogad el mindenféle hirdetések.

Egy egész nagy oldal hirdetés ára 8 frt.

Fél oldal, keretbe 4 „

Negyed oldal 2 „

Helybeli iparosoknak még e mérsékelt árakból is 20% enged a kiadó hivatal, ugyszintén elfogad minden hirdetés-fogalmazást díjmentesen, bármely nyelven.

A „Magyar Pol. naptarába”

a kiadó hivatal hirdetések október 5-éig veszen fel csupán.

Együttal figyelemztetjük a helybeli és vidéki kereskedő, iparos és gyáros urakat, továbbá az összes megyei és városi hatóságokat, hogy a

„Magyar Polgár”

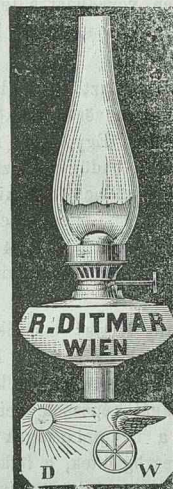
czimű politikai lap,

mint a mely a Királyhágón innen a legolvasottabb lapok egyike, minden lapjárta között a legolcsóbb áron közöl

hirdetéseket.

A lap kiadó hivatala is elvállal minden e nemű fogalmazást díjmentesen.

Kiadó hivatal: Kolozsvárt, szentegyház-utca 467. szám alatt. (303) 1—10

DITMAR R. BÉCSBEN

es. kir. orsz. szab. lámpa-gyárnok, ajánl nagybani és részlet eladásra petroleum-lámpákat, csillárokat, ligroine-lámpákat, moderateur-lámpákat.

A gyár, a mely e nemből bel- és külföldön a legnagyobb, gyártmányaiak ismert szoliditása által tünteti ki magát. Az ez évi árjegyzék, a mely már megjelent, tetemes árleszállításokat mutat, s elve jobb cikkekre csekélyebb árt szabni, mint a minőt bel- és külföldi versenytársak szabni képesek.

MEGJELENT, s Stein János könyvkereskedésében kapható:

A magyar nyelvten KÉZIKÖNYVE.

Elemi és népiskoláknak. (Az elemi tanodák II. III. és IV. osztályainak.) Második, a mondattannal bővített kiadás. Irta GERGELY LAJOS.

Ára 50 kr.

HONVÉD-ALBUM,

szépirodalmi és művészeti emlékkönyv.

Szerkeszté: SZOKOLY VIKTOR.

Nagy félves kiadás, 10 gyönyörű szín-nyomatu fametszvényvel, s számos kisebb képpel díszítve.

Egy fűzött példány ára 6 frt.

Diszkrétésben 10 „

Schiller összes munkái.

(Eredeti kiadásban)

12 kötetben, fűzve 1 frt 80 kr.

6 csinos vászon kötésben 3 „ 12 „

6 díszes aranyos kötésben 4 „ — „

dtto összes költeményei 16 „

„ „ „ kötve 36 „

„ „ „ diszkrétésben 60 „